

INICIATÍVA ZA PRÁVA SPOTREBITEĽOV

1. schôdza Komisie pre ochranu práv spotrebiteľov pri Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárske záležitosti 17. mája 2021

1. Hodnotenie súčasného stavu - efektívnosti a účinnosti ochrany spotrebiteľov v SR

❖ Stav spotrebiteľskej gramotnosti spotrebiteľov na Slovensku:

Prieskum bol robený v období od 01/2020 do 12/2020 na vzorke **50 000 respondentov/spotrebiteľov vo veku od 15 rokov do 90+ rokov**. Do prieskumu neboli zaradení spotrebiteľia, ktorí sú členmi spotrebiteľských organizácií alebo ktorým bola poskytnutá pomoc spotrebiteľskými združeniami.

Otázky položené v prieskume:

- ✓ **Kto je spotrebiteľ**
 - *Odpoveď poznalo: 3 164 respondentov. 46 836 respondentov odpovedalo NEVIEM*
- ✓ **V ktorých oblastiach má spotrebiteľ práva a povinnosti**
 - *3 164 respondentov poznalo minimálne 1 oblasť (tovary napr. potraviny, drogéria, oblečenie a obuv, stavebný materiál, zájazdy), z toho 822 respondentov poznalo aj finančnú, energetickú a telekomunikačnú oblasť. Práva spotrebiteľa v zdravotnej a mediálnej oblasti poznalo 0 respondentov. 46 836 respondentov odpovedalo NEVIEM*
- ✓ **Aké sú práva finančného spotrebiteľa – spotrebiteľské úvery, úvery na bývanie, poistenie**
 - *7 respondentov malo dostatočnú znalosť, 163 malo priemernú znalosť, 48 136 respondentov odpovedalo, že nemá žiadnu znalosť, 1 694 respondentov odpovedalo NEVIEM*

- ✓ **Aké sú práva spotrebiteľa v oblasti: tovarov a služieb, zdravia, energií, telekomunikácií, médií, zájazdov, e-shopov, online služieb, a pod.**
 - 39 respondentov malo dostatočnú znalosť, 3 125 respondentov malo priemernú znalosť, 46 836 respondentov nemalo žiadnu znalosť alebo odpovedalo NEVIEM
- ✓ **Čo je nekalá obchodná praktika**
 - Obchodnú praktiku vedelo definovať 18 respondentov
- ✓ **Čo je neprijateľná / neplatná zmluvná podmienka a aký je rozdiel medzi neprijateľnou a neplatnou zmluvnou podmienkou**
 - Odpoveď poznalo 23 respondentov
- ✓ **Čo je zelený / ekologický spotrebiteľ**
 - Odpoveď poznalo 11 respondentov
- ✓ **Kto chráni spotrebiteľa**
 - 47 625 respondentov odpovedalo NIKTO, 2 375 respondentov odpovedalo SOI a združenia na ochranu spotrebiteľa
- ✓ **Chceli by ste sa vzdelávať ako spotrebiteľ**
 - ÁNO odpovedalo 49 975 respondentov, 25 respondentov neodpovedalo
- ✓ **Je na Slovensku dostatočné vzdelávanie spotrebiteľov**
 - 49 982 spotrebiteľov odpovedalo NIE na Slovensku nie je žiadne vzdelávanie spotrebiteľov, 18 respondentov odpovedalo NEVIEM
- ✓ **Aké zákony na obranu svojich spotrebiteľských práv a svojich základných ľudských práv poznáte, resp. poznáte niektoré zákony**
 - 3 506 respondentov vymenovalo aspoň 1 zákon / najčastejšia odpoveď : Zákonník práce. Najčastejšie odpovede : NEVIEM, NEPOZNÁM, NEPOTREBUJEM, NA ČO SÚ MI

Definícia slovenského spotrebiteľa podľa prieskumu - vzorka 50 000 respondentov:

K 31. 12. 2020 – počet spotrebiteľov spolu : **5 459 781**

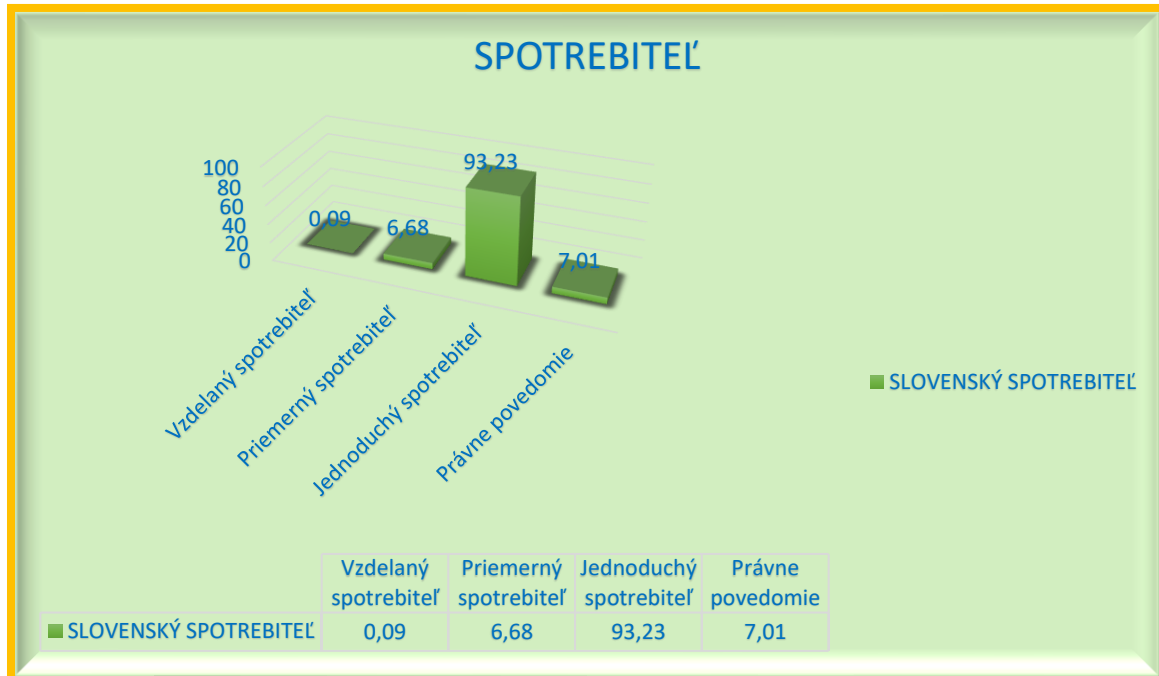
K 31. 12. 2020 – počet spotrebiteľov vo veku 0 – 15 rokov : **922 708**

K 31. 12. 2021 – počet spotrebiteľov vo veku 15 – 99+ rokov: **4 537 076**

- ✓ **Vzdelaný spotrebiteľ** – dostatočne známa spotrebiteľská gramotnosť: **46 spotrebiteľov / 0.092%**
- ✓ **Priemerný spotrebiteľ** – priemerná spotrebiteľská gramotnosť: **3 340 spotrebiteľov / 6.68%**
- ✓ **Jednoduchý spotrebiteľ** – minimálna spotrebiteľská gramotnosť, resp. bez spotrebiteľskej gramotnosti: **46 614 spotrebiteľov / 93.228%**

- ✓ **Právne povedomie Slovákov** – je na hranici právneho bezvedomia:
 - 3 506 občanov / 7.012% z 50 000 respondentov (aspoň 1 zákon)

SPOTREBITEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ A PRÁVNE POVEDOMIE SLOVÁKOV - graf

❖ **Efektívnosť a účinnosť ochrany spotrebiteľov v SR**

Prieskum bol robený v období od 01/2020 do 12/2020 na vzorke **1 000 respondentov/spotrebiteľov vo veku od 20 rokov do 90+ rokov**. Otázky položené v prieskume:

- ✓ **Kde ste našli právnu pomoc na riešenie Vášho spotrebiteľského problému**
 - *Internet a sociálne siete: 321 respondentov; dostal/a som odporúčania od známych, priateľov a rodiny: 657; vyriešil som moju reklamáciu sám/a: 22 respondentov*
- ✓ **Aký ste riešil/a spotrebiteľský problém**
 - *Spotrebiteľské úvery, úvery na bývanie, dobrovoľné dražby, exekúcie: 824 respondentov; poistenie: 34 respondentov; zájazdy: 23 respondentov; mobilný operátori: 17 respondentov; reklamácie tovarov (vyúčtovanie energií, obuv, oblečenie, stavebný materiál a pod.): 102 respondentov*
- ✓ **Koho ste oslovil/a na pomoc pri riešení Vášho problému**
 - *Spotrebiteľské združenie: 849 respondentov; Slovenskú obchodnú inšpekciu: 59 respondentov; Národnú banku Slovenska: 3 respondentov; Právnik alebo advokátsku kanceláriu: 67 respondentov; Nikoho: 22 respondentov*

✓ **Akou formou sa riešil a vyriešil Váš spotrebiteľský spor / súdne, mimosúdne, reklamáciou a aká organizácia Vás zastupovala**

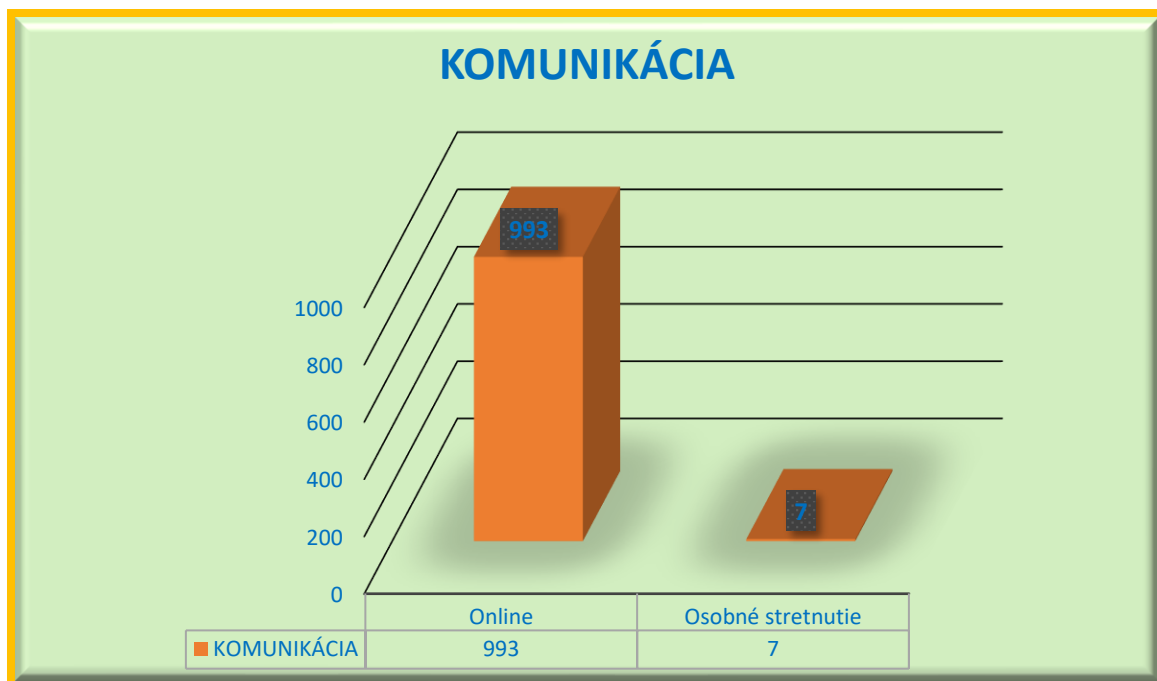
- *Súdne: 891 respondentov vyriešilo svoj spor na súde k prospechu spotrebiteľa*
 - *Zastúpenie spotrebiteľskou organizáciou: 827 respondentov*
 - *Zastúpenie právnikom alebo advokátskou kanceláriou: 64 respondentov*
- *Mimosúdne: 17 respondentov riešilo svoj spor mimosúdne*
 - *Zastúpenie spotrebiteľskou organizáciou: 14 respondentov*
 - *9 mimosúdnych sporov bolo posunutých do súdneho konania*
 - *5 mimosúdnych sporov bolo vyriešených v prospech spotrebiteľa*
 - *Zastúpenie právnikom alebo advokátskou kanceláriou: 3 respondenti*
 - *2 mimosúdne spory boli posunuté do súdneho konania*
 - *1 mimosúdny spor bol vyriešený v prospech spotrebiteľa*
- *Reklamáciou: 103 respondentov*
 - *Zastúpenie spotrebiteľskou organizáciou: 80 respondentov*
 - *Zastúpenie právnikom alebo advokátskou kanceláriou: 1 respondent*
 - *Spotrebiteľ riešil reklamáciu sám: 22 respondentov*

Ďalšia otázka znela:

✓ **Akú formu komunikácie preferujete pri poradenstve / zastupovaní – vzorka 1 000 respondentov:**

- *Online / mail, telef., sociálne siete : 993 respondentov*
- *Osobné stretnutie : 7 respondentov*

❖ Stanoviská – Ministerstvo hospodárstva – Odbor ochrany spotrebiteľa

03. 11. 2020 –

- Otázka **finančného spotrebiteľa** nespadá do pôsobnosti OOS MH SR, ale do pôsobnosti Ministerstva financií Slovenskej republiky.
- OOS MH SR jednotlivé témy v rámci Výzvy zameriava skôr vo všeobecnej rovine ochrany spotrebiteľa a nie na konkrétne odvetvia ochrany spotrebiteľa ako je napr. spomínané vzdelávanie finančného spotrebiteľa. To však nevylučuje možnosť podať si projekty aj v tejto oblasti, pokiaľ sú tematicky v súlade s požiadavkami jednotlivých tém obsiahnutých vo Výzve.
- Na **mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov** apeluje aj Európska komisia, aby sa mohli odbremeniť súdy od prípadov, ktoré je možné vyriešiť mimosúdne.
- Povaha mnohých spotrebiteľských sporov umožňuje riešenie skôr mimosúdnou cestou.
- Mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov je **uprednostňované aj zo strany spotrebiteľov**, ktorí sa vo **väčšej miere** nechcú púšťať do súdneho konania a mimosúdne riešenie považujú za rýchlejšiu, efektívnejšiu a menej formálnu možnosť urovnania. Pomer riešených súdnych a mimosúdnych sporov, ktorý uvádzate ďalej v texte za združenia AVES a Právna pomoc poškodeným nemožno považovať za všeobecnú vzorku, nakoľko v prípade, ak ide v tomto prípade o spotrebiteľské združenia, ktoré sa venujú prioritne súdnej agende, je očakávajúce, že budú u Vás prevažovať práve zastupovania spotrebiteľov na súde v porovnaní s mimosúdnym riešením spotrebiteľských sporov.

- MF SR organizuje pre verejnosť (**finančného spotrebiteľa**) **viaceré vzdelávacie aktivity** pričom pri niektorých spolupracovalo priamo s OOS MH SR, prípadne sa na nich zástupcovia oboch ministerstiev zúčastnili.
- OOS MH SR má na každý rozpočtový rok vyčlenené prostriedky na podporu združení na ochranu spotrebiteľa, táto suma sa následne vo Výzve prerozdelení medzi viaceré témy stým, že prerozdelenie prostriedkov, koľko z nich pôjde na poradenstvo a koľko na zvyšné témy, určujú po odsúhlasení pracovníci OOS MH SR. Výzva na predkladanie žiadostí je následne pripomienkovaná príslušnými odbormi v rámci MH SR. OOS MH SR sa každý rok snaží prerozdeliť pre spotrebiteľské združenia všetky na tento účel vyčlenené prostriedky a využiť ich tak v maximálnej možnej miere.
- OOS MH SR aktuálne pripravuje Výzvu na predkladanie žiadostí na rok 2021, ktorej pracovnú verziu **ste mali možnosť pripomienkovať** a ktorej konečné znenie bude uverejnené na webovom sídle MH SR do 30. 11. 2020. OOS MH SR sa k dnešnému dňu nevie vyjadriť, aké témy budú obsiahnuté vo Výzve v nasledujúcich rokoch.
- OOS MH SR, ako sme sa už v minulosti vyjadrili, vidí priestor na navýšenie prostriedkov, avšak nemá v kompetencii o takom navýšení rozhodovať, môže ho iba navrhnúť. Dovoľujeme si však poukázať, že prostriedky vyčlenené na podporu združení na ochranu spotrebiteľa sa v rozpočtovom roku 2020 v porovnaní s rokom 2019 navýšili o 10.000,00 Eur **z 80.000 Eur na 90.000,00 Eur** a rovnakou sumou bude OOS MH SR disponovať aj v rok 2021.
- OOS MH SR dáva možnosť požiadať o poskytnutie dotácie všetkým spotrebiteľským združeniam, ktoré spĺňajú zákonné požiadavky na pridelenie dotácie. Dovoľujeme si Vám dať do pozornosti, že v rok 2020 predložilo žiadosť o poskytnutie dotácie **päť** spotrebiteľských združení z toho **trom bola na základe rozhodnutia komisie pridelená štátna dotácia**.

Otázka združení:

Viete nám dať odpoveď na nezodpovedanú otázku, prečo a čo má motivovať ostatné spotrebiteľské združenia, ktoré nedostávajú od MH SR žiadnu finančnú podporu, pričom vykazujú také isté ak nie vyššie výsledky pri ochrane spotrebiteľa, a teda sú voči týmto dvom združeniam diskriminované ?

- Spotrebiteľské združenia, ako založené občianske združenia sú právnickými osobami, ktoré vykonávajú svoju činnosť **nezávisle od štátu a vznikli na základe dobrovoľného rozhodnutia** jej zakladateľov. Svoju činnosť vykonávajú **prioritne na princípe dobrovoľnosti** s tým, že na základe ich rozhodnutia **môžu nadviazať spoluprácu s inými inštitúciami vrátane štátnych** a žiadať, v prípade ak im je to legislatívne umožnené, **o štátnu dotáciu na podporu svojej činnosti**.

Otázka združení:

Viete zabezpečiť predloženie písomných uzavretých mimosúdnych dohôd, keďže p. Virághová argumentuje štatistikami, že spotrebiteľa preferujú mimosúdne riešenie sporu pred súdnym sporom?

- OOS MH SR nedisponuje písomnými mimosúdnyimi dohodami, spotrebiteľské združenia pri výkone svojej poradenskej činnosti **nie sú povinné takéto dohody OOS MH SR predkladať a ani mimosúdne dohody takouto formou uzatvárať**, túto povinnosť im neukladá ani zákon. Mimosúdne dohody, ktoré nemajú zákonnú oporu, nie sú právne záväzné a ich vyhotovenie a následné podpísanie zainteresovanými subjektmi **by nebolo možné právne vyžadovať**. **Predávajúci častokrát po vstupe do spotrebiteľského združenia do sporu plnia na základe právnej argumentácie združenia dobrovoľne a nemajú záujem ďalej pristupovať k uzatváraniu akýchkoľvek písomných dohôd**. Iná situácia je v prípade postupu podľa zákona č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kedy podľa § 17 tohto zákona subjekt alternatívneho riešenia spotrebiteľského sporu vypracuje návrh dohody o vyriešení sporu, ktorú následne zainteresované subjekty podpíšu. **Spotrebiteľské združenia, ktoré sú poberateľmi štátnej dotácie prijímajú stovky podnetov od spotrebiteľov, ktorí sa na nich obracajú práve preto, lebo nemajú záujem riešiť svoj spor súdnou cestou, ale pokúsiť sa vyriešiť spor prioritne mimosúdne**.
- K pripomienkam, ktoré adresujete k druhej téme Výzvy si dovoľíme poznamenať, že obe témy reagujú na aktuálne problémy v oblasti ochrany spotrebiteľa **pričom ochrana spotrebiteľa v online prostredí je priamou reakciou na prebiehajúcu pandemickú situáciu, ktorá prinútila spotrebiteľov v omnoho väčšej miere využívať online nakupovanie** ako tomu bolo v minulosti. Z toho dôvodu vidíme v tejto téme potenciál na jej úspešné prevedenie a veríme, že sa nám podarí v istej miere prispieť k zvýšeniu bezpečnosti spotrebiteľov pri online nakupovaní.

Dokumentácia na preukázanie oprávnených výdavkov pri čerpaní verejných prostriedkov (dotácie) sa archivuje počas desiatich rokov nasledujúcich po roku, ktoré sa týkajú. Ministerstvo financií SR neposkytuje podporu na ochranu finančného spotrebiteľa. Podpora združení, ktoré majú vo svojej činnosti aj ochranu finančného spotrebiteľa, nie je zo strany štátu žiadna. Zastupovaniu spotrebiteľa na súde pritom vždy predchádza poradenstvo a v niektorých prípadoch aj mimosúdne konanie, ktoré sa presúva následne do súdnej agendy. Na Slovensku povaha spotrebiteľských sporov skôr neumožňuje riešenie mimosúdnu cestou. Nie je pravdou, že spotrebiteľia preferujú mimosúdne riešenie sporov, pretože im to neumožňuje povaha spotrebiteľských sporov a prístup subjektov podnikajúcich na Slovensku. Nie je zrejmé, na základe akých štatistík OOS MH SR vyhodnocuje stav

mimosúdnych a súdnych sporov, keď ministerstvo samo tvrdí, že nedisponuje preukázateľnými podkladmi dotovaných združení, čo sa týka počtu riešených mimosúdnych sporov. Taktiež nedisponuje žiadnymi podkladmi čo sa týka údajného preferovania mimosúdnych sporov zo strany samotných spotrebiteľov.

My, ako združenia, nemáme žiadnu vedomosť o tom, že MF SR organizuje pre verejnosť (finančného spotrebiteľa) viaceré vzdelávacie aktivity. Pripomienkovanie tém na projekty MH SR neberie do úvahy (možno od niektorých preferovaných združení áno).

Združenia už nemajú chuť a záujem predkladať projekty a akokoľvek sa obracať na OOS MH SR, prípadne spolupracovať, pretože zo strany OOS MH SR nie je žiadna podpora. Podpora je adresovaná opakovane len preferovaným združeniam.

Zo strany MH SR je diskriminácia voči združeniam, ktoré svoju činnosť dlhodobo vykonávajú bez akejkoľvek podpory, pričom ochrana spotrebiteľa na Slovensku je tak v zúfalom stave, že sa jej združenia nemôžu venovať už len dobrovoľnícky. Sú tu však preferované združenia, ktoré na svoju činnosť dostávajú finančnú podporu a nemusia sa svojej činnosti venovať dobrovoľne.

Nie je zrejmé, na základe akých štatistík OOS MH SR dospelo k záveru, že predávajúci častokrát po vstupe do spotrebiteľského združenia do sporu plnia na základe právnej argumentácie združenia dobrovoľne a nemajú záujem ďalej pristupovať k uzatváraniu akýchkoľvek písomných dohôd, keď nemá vo svojej dispozičnej sfére žiadne podklady. Taktiež nemá žiadne relevantné podklady k svojmu tvrdeniu, že spotrebiteľské združenia, ktoré sú poberateľmi štátnej dotácie prijímajú stovky podnetov od spotrebiteľov, ktorí sa na nich obracajú práve preto, lebo nemajú záujem riešiť svoj spor súdnou cestou, ale pokúsiť sa vyriešiť spor prioritne mimosúdne. Na rozdiel iných združení, ktoré takéto relevantné podklady majú. Navyše riaditeľka OOS MH SR preferuje združenia v ktorých pôsobia advokáti.

OOS MH SR dostatočne nereflektovalo na aktuálnu situáciu pandémie COVID – 19, keď aj pri predkladaní projektov na rok 2021 preferovalo združenia s veľkým počtom kancelárií, napriek núdzovému stavu a zákazu vychádzania.

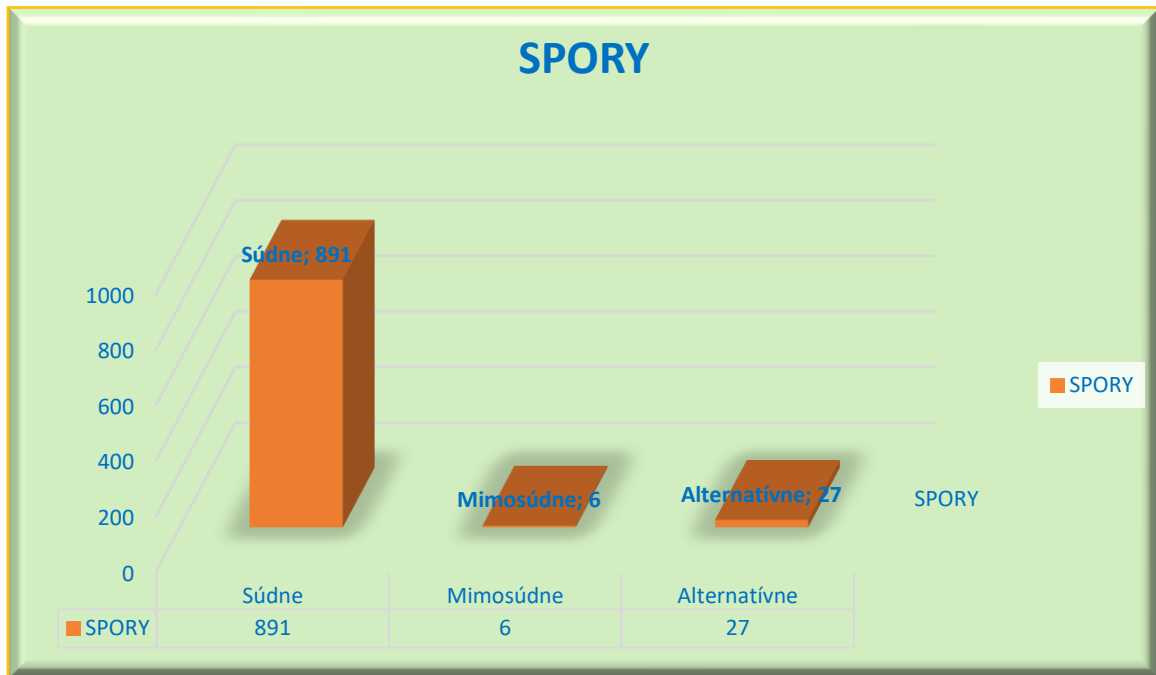
Spolupráca s občianskymi združeniami založenými na ochranu práv a ekonomických záujmov spotrebiteľov je zo strany OOS MHR nedostatočná.

TÉMY A VÝZVY na predkladanie projektov:

- Rok 2021 – Poradenstvo a mimosúdne riešenie sporov – suma 80 600,00 Eur
- Ochrana spotrebiteľa v online priestore a Zelený spotrebiteľ – suma 9 400,00 Eur

VORKA – 1 000 respondentov

Alternatívne spory – použité z dostupných zdrojov

❖ **PODPORA združení na ochranu spotrebiteľa zo strany MH SR**

Iná podpora než finančné dotácie = 0

Dotácie:

Pre porovnanie: podpora občianskych združení a mimovládnych organizácií na iné oblasti než spotrebiteľská oblasť. **Občania z týchto komunit patria rovnako aj do oblasti spotrebiteľskej, pretože sú spotrebiteľia. Podporu poskytujú ministerstvá: MV SR, MS SR, MPSVR SR, MŠ SR, MK SR ... :**

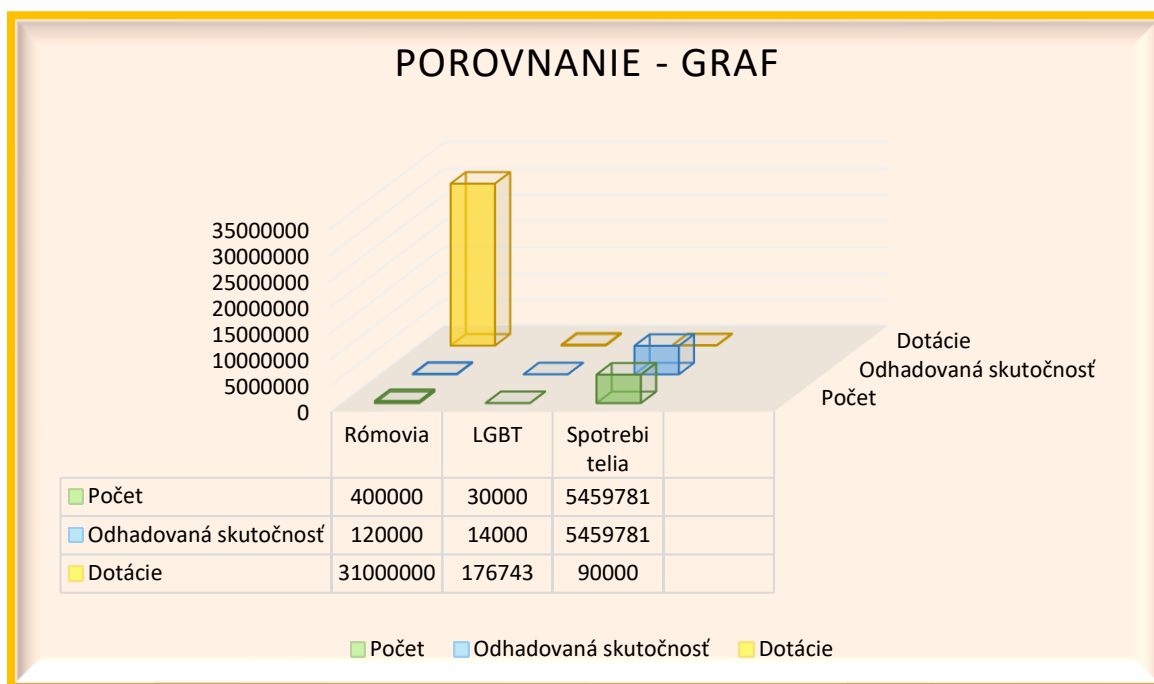
- ✓ Znevýhodnené skupiny (rómske komunity, seniori, ZŤP a pod.)
 - Rómske komunity – odhadovaný počet cca 400 000 občanov – v sociálnej izolácii odhadovaný počet cca **120 000 občanov**, bývajúcich v segregovaných osadách (odhadovaný počet 150 osád)
 - Seniori, ZŤP, slobodné matky a pod. – odhadom 1 700 000 občanov

Dotácie : cca 31 000 000 Eur

- ✓ LGBT komunita – odhadom údajne viac ako **30 000 LGBT ľudí** (mimovládne organizácie disponujú údajne dátami od 2 088 respondentov)

Dotácie : cca 176 743 Eur

✓ **Spotrebitelia – 5 459 781 občanov – Dotácie : 90 000,00 Eur**

2. Špecifikácia problémov pri realizácii ochrany spotrebiteľov

Akútne problémy

Vakcíny: spotrebitelia nie sú riadne a dostatočne informovaní o zložení vakcín, napr. šimpanzí adenovírus kódujúci „spike“ glykoproteín ChAdOx1-S * vírusu SARS-CoV-2, nie menej ako $2,5 \times 10^8$ infekčných jednotiek * Produkovaný v geneticky modifikovaných ľudských embryonálnych obličkových bunkách 293 (human embryonic kidney 293 cells, HEK 293) a technológiou rekombinantnej DNA. Tento liek obsahuje geneticky modifikované organizmy (GMO). **Informácie o vakcínach, respirátoroch, rúškach, dostupných a účinných liečivách sú cenzúrované (najmä médiami).**

Platobné rozkazy: Platobné rozkazy v spotrebiteľských sporoch sú vydávané vyššími súdnymi úradníkmi. Z poučenia na platobných rozkazoch pritom **v každom jednom prípade vyplýva**, že súd rozhodol platobným rozkazom rozhodol **iba na základe skutočností tvrdených a osvedčených žalobcom.**

§ 299 Civilný sporový poriadok pritom jasne hovorí, že súd nevydá platobný rozkaz, ak spotrebiteľská zmluva alebo iné zmluvné dokumenty súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou obsahujú zmluvnú podmienku, ktorá je neprijateľná.

Rovnako zákon č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní hovorí, podľa § 3 ods. 6, Návrh nie je prípustný, ak sa uplatňuje

b) nárok zo spotrebiteľskej zmluvy alebo z iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré obsahujú neprijateľnú zmluvnú podmienku, a táto okolnosť má vplyv na uplatňovaný nárok,

c) nárok na zaplatenie tovaru alebo služby zo spotrebiteľskej zmluvy alebo z iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré ešte neboli dodané alebo poskytnuté,

f) nárok, ktorý je v zjavnom rozpore s právnymi predpismi.

Rovnako Súdny dvor (ôsma komora) rozsudkom z 20. septembra 2018 Vo veci C-448/17 EOS KSI Slovensko s. r. o. rozhodol, že Smernica 93/13 bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane **priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu**, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu

Na našu otázku k danej veci odpovedalo Ministerstvo spravodlivosti SR listom dňa 27. 11. 2020, ktorého nezáväzná stanovisko je výrazne znepokojujúce. Na jednej strane, ministerstvo poukazuje na § 3 ods. 6 zákona o upomínacom konaní, ale na druhej strane tvrdí, že vyšší súdny úradníci preskúmajú zmluvné podmienky v zmluvách pred tým, než vydajú platobný rozkaz. Z poučenia pritom jasne vyplýva, že súd rozhodol iba na základe skutočností tvrdených žalobcom.

Ministerstvo ďalej uvádza, že má vedomosť o tom, že v niektorých prípadoch súd nevydal platobný rozkaz, keď dôsledne skúmal zmluvné podmienky. Združenia, ale ani advokáti, sa počas svojej praxe nedostali k takým rozhodnutiam, kde by súd platobný rozkaz nevydal. Alarmujúci je výklad ministerstva, že v exekučnom konaní exekučný súd tiež preskúma zmluvné podmienky a exekúciu zastaví. V exekučnom konaní totiž exekučný súd už nemá právomoc preskúmať zmluvné podmienky, ak bol vydaný platobný rozkaz.

Dobrovoľné dražby:

Spotrebiteľia prichádzajú o svoje obydlia napriek tomu, že podnikajúce subjekty nemajú priznaný nárok žiadnou súdnou autoritou. V podstate si podnikatelia sami určia výšku a podmienky predaja nehnuteľností. Z našej praxe však vyplýva, že takmer v každom procese dobrovoľnej dražby by spotrebiteľia prišli o svoje obydlia v rozpore s právnymi predpismi, čo znamená, že podnikatelia sa obohacujú na úkor spotrebiteľov nezákonným spôsobom (podvodom).

3. Návrhy na zvýšenie efektívnosti a zlepšenie ochrany spotrebiteľov v SR

Pôsobnosť spotrebiteľských združení v jednotlivých ministerstvách – združenia by mali spadať pod každé ministerstvo

Podpora združení – dotácie by mali poskytovať všetky ministerstvá (čím by podporovali ochranu spotrebiteľa)

Dotácie na ochranu spotrebiteľa – dotácie sa musia navýšiť minimálne na 500 000 Eur ročne a každé združenie, ktoré preukáže svoju činnosť musí mať nárok na podporu

Musí sa spustiť riadna spolupráca medzi združeniami a orgánmi verejnej správy

Musí sa zreorganizovať spôsob predkladania projektov – OOS MH SR vyžaduje tak náročné projekty, ako keby malo prideľovať milióny Eur. Je potrebné prevziať podmienky prideľovania dotácií z iných ministerstiev. Výber tém, koncepciu projektov, spôsob hodnotenia projektov a rozdeľovanie verejných prostriedkov musí byť odňaté určitým spotrebiteľským združeniam. Hodnotenie projektov a rozdeľovanie verejných prostriedkov musia vykonávať dostatočne kvalifikované osoby, ktoré dostatočne znalé v spotrebiteľskej politike (nie len osoby od tzv. okrúhleho stola). **Všetky projekty musia byť verejne odprezentované a zverejnené.** Náročnosť vypracovania projektov sa musí odstrániť. Kritériom hodnotenia projektov nesmie byť počet kancelárií, t.j. verejné prostriedky sa nebudú poskytovať na financovanie kancelárií. Rovnako sa verejnými prostriedkami nemôžu preplácať služby advokátov, ktorých si združenia najímajú na súdne procesy.

V združeníach musia pôsobiť také kvalifikované osoby, ktoré nepotrebujú zastúpenie advokátmi, s výnimkami zastupovania na Najvyššom a Ústavnom súde SR a pred Súdnym dvorom, ako aj v trestnom konaní v prípade obžaloby spotrebiteľa, v zložitých trestných obvineniach aj pred orgánmi činnými v trestnom konaní.

Musí sa odstrániť diskriminácia združení pri prideľovaní dotácie, ktorá je zo strany pracovníkov OOS MH SR najmä preto, že mu je niektoré združenie a jej členovia nesympatické, alebo že združenia poukazujú na nekvalifikovanosť pracovníkov a nedostatky na OOS MH SR. Rovnako nemôžu byť diskriminované združenia len preto, že umelo nevydržiavajú zbytočné kancelárie. Rovnako sa musí odstrániť diskriminácia voči združeniam, ktoré vykonávajú svoju činnosť len pre jeden región (toto považujeme za absurdné). Napríklad milióny Eur v iných oblastiach sú prideľované občianskym združeniam, kde sa dokonca vyžaduje pôsobnosť združenia len v jednom regióne a ako už je povedané vyššie, celkovo sa musí zmeniť koncept náročnosti samotných projektov.

Pre zlepšenie ochrany spotrebiteľa by MH SR nemalo byť ústredným orgánom pre ochranu spotrebiteľa, nakoľko je tu konflikt záujmov. Jedno ministerstvo nemôže objektívne pristupovať k ochrane podnikateľov a súčasne aj k ochrane spotrebiteľov. MH SR je momentálne v pôsobnosti politickej strany SaS, v ktorej záujme ako silne liberálnej strany, je mať prioritu predovšetkým ochranu podnikateľského prostredia, vytváranie podnikateľského prostredia avšak nie ochrana spotrebiteľa a vytváranie podmienok k zlepšeniu ochrany spotrebiteľa.

Sú totiž znepokojujúce výroky členov strany SaS, že ich spotrebiteľia nezaujímajú. Najviac znepokojujúce sú však vyjadrenia členky strany SaS, že dôchodcovia už nie sú ekonomicky činní. Lenže dôchodcovia platia spotrebné dane a dane z nehnuteľností (aj iné poplatky), teda sú ekonomicky činní a navyše sú zraniteľní spotrebiteľia.

Je nevyhnutné začať rokovania s RTVS, pretože informácie pre spotrebiteľov sú nedostatočné a cenzurované. Tak povediac, verejnoprávna televízia nedáva priestor spotrebiteľskej politike.

Je tu však množstvo ďalších problémov, ktoré bude treba riešiť postupne a v dostatočnom tempe a vo všetkých spotrebiteľských oblastiach. Ochrana spotrebiteľa bola na Slovensku 30 rokov ignorovaná, o čom svedčí napr. aj donedávna vedených viac ako 6 000 000 exekúcií, straty obydli, straty majetkov, samovraždy, atď...

ZOUNEK, zákon o tzv. starých exekúciách taktiež nepriniesol žiadne ovocie. Práve naopak, je v prospech podnikateľov, pretože im bol daný priestor na nové exekúcie, ktoré v neúnosnom počte začali zahlcovať Okresný súd v Banskej Bystrici. Rovnako, tzv. odklad splátok v podstate zabil spotrebiteľov (už sa to prejavuje aj v praxi), pričom dôvod na odklad splátok sa pretavuje len v ojedinelých prípadoch, napr. v zmluvných vzťahoch uzavretých v rokoch 2019, 2020

Znepokojujúci je však postoj volených zástupcov do poslaneckých lavíc k ochrane spotrebiteľa. O problematike ochrany spotrebiteľa a celkovej spotrebiteľskej politike má znalosti minimálny počet volených poslancov, ba väčšina nemá ani šajnu, čo obnáša spotrebiteľská politika.

V Bratislave, dňa 14. mája 2021

OZ Právna pomoc poškodeným
v zastúpení: JUDr. Ján Michňák

Slovenské združenie ochrany práv pacientov a
spotrebiteľov

v zastúpení: Ing. Milan Machalec, MPH

Združenie na ochranu práv občana - AVES
v zastúpení: Eva Stupavská

Združenie bratislavských spotrebiteľov

v zastúpení: PhDr. Ferdinand Klimsch

Račianske občianske centrum
v zastúpení: Ing. Magdaléna Sulanová

OZ Nové Horehronie

v zastúpení: Ing. Igor Kupčok

Združenie Brániť sa oplatí – BSO
v zastúpení: Štefan Dutko

Klub združenia slovenských spotrebiteľov
Zvolen

v zastúpení: JUDr. Jozef Markoš

ZASTAVME ÚŽERU - Občianske združenie na
právnu ochranu občana a finančného spotrebiteľa
v zastúpení: Terézia Slančíková